INARI
Voimakas luonnostaan

Lausunto

Dnro 48/00.04.00/2017

15.05.2017

Eduskunnan perustuslakivaliokunta

Inarin kunnan lausunto hallituksen esityksestä (HE 44/2017 vp) laiksi saamen kielilain muuttamisesta

Inarin kunta pitää myönteisenä ja välttämättömänä saamen kielilain muuttamista vireillä olevien laajojen maakunta ja sosiaali- ja terveystoimen uudistusten vuoksi. Inarin kunta pyytää saada kiinnittää perustuslakivaliokunnan huomiota eräisiin lain yksityiskohtiin ja myös niiden laajempiin vaikutuksiin.

Käsityksemme mukaan hallituksen esitys poistaa saamen kielilain 3 §:stä 2-kohta (viittaus saamelaiskäräjistä annettuun lakiin), lisää mahdollisuuksia käyttää kielellisiä oikeuksia, koska poistaminen antaa saamen kielilain oikeuksien soveltamismahdollisuuden myös niihin saamelaisiin, jotka eivät ole saamelaiskäräjien vaaliluettelossa.

Pidämme myönteisenä sitä, että lakiehdotukseen ei sisälly lakiluonnoksessa ollutta periaatteellista asiaa muuttaa kielilain oikeudet koskemaan saamelaisten sijasta saamenkielisiä. Luonnokseen sisältynyt esitys olisi sen lisäksi, että se olisi lisännyt oikeuksien piiriin kuuluvien määrää, ollut myös ristiriidassa Pohjoismaisen saamelaissopimuksen kanssa. Toivomme, että perustuslakivaliokunta jo tässä yhteydessä kiinnittää huomiota siihen, että vastaisessa lainvalmistelutyössä pitäydytään saamelaisten oikeuksiin eikä niitä laajenneta koskemaan kaikkia saamenkielisiä.

Hallituksen esityksessä saamen kielilain mukaiset velvoitteet koskevat nykyistä useampia viranomaisia ja toimijoita. Velvoitteiden ulottuminen saamelaisalueen kuntien lisäksi maakuntaan tulee kunnan käsityksen mukaan vaikeuttamaan saamen kielilain toteuttamista ja lisäämään kustannuksia. Vaikka taloudellisten vaikutusten arviointia onkin hallituksen esityksessä lisätty, se on Inarin kunnan käsityksen mukaan alimitoitettu. Saamen kielilain velvoitteiden lisääntymisestä aiheutuvat kustannukset tulee täysimääräisesti korvata eikä kunnille nyt tulevaa korvausta tule vähentää. Mielestämme lakiehdotuksen 31 §:ään tulisi ottaa nykyistä tarkempi määräys valtion taloudellisesta vastuusta. Määräyksen sisältö pitäisi olla sellainen, että valtio vastaa saamen kielilain toteuttamisesta aiheutuvista kustannuksista.

Lakivalmistelussa viitataan suunnitelmiin lisätä kielellisiä oikeuksia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissa. Inarin kunta kiinnittää huomiota siihen, että jo nykyisten kielellisten oikeuksien toteutuminen ei käytettävissä olevilla voimavaroilla ole mahdollista. Tällä ei tarkoiteta pelkästään taloudellisia voimavaroja vaan myös sitä, että saamen kieltä taitavaa palveluhenkilöstöä ei ole

Inarin kunta, Piiskuntie 2, 99800 Ivalo
Puhelin +358 40 188 7111, faksi +358 16 662 628
www.inari.fi, etunimi.sukunimi@inari.fi

saatavilla. Erityisesti tämä koskee Inaria, jossa saamen kielilakia joudutaan soveltamaan kolmella eri saamen kielellä. Usein joudutaan pitäytymään siihen, että muiden kuin kielellisten perusoikeuksien toteutuminen on tärkeämpää. Sosiaali- ja terveystoimessa tämä tulee näkymään entistä selvemmin ja oikeuksien laajentaminen tulee lisäämään perusoikeuksien välisiä ristiriitoja myös maakunnassa. Inarissa näitä on sosiaali- ja terveystoimen lisäksi sivistys- ja erityisesti koulutoimessa. Toivottavaa olisi, että perustuslakivaliokunta kiinnittäisi huomiota perusoikeuksien paikallisiin toteutusongelmiin eikä ainakaan lainsäädännöllä niitä lisäisi.

Inarin kunnanhallitus

Toni K. Laine
kunnanjohtaja

Pentti Tarvainen
hallintojohtaja